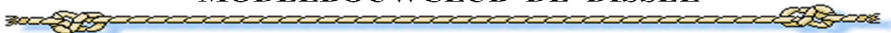

Het Disseltje

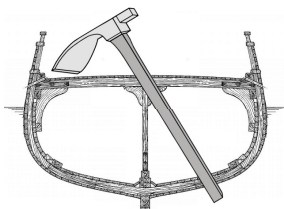

*Een huzarenstukje : een zeilbootje gemonteerd in een azijnolie-dispenser
door ons clublid Dany Vanbillemont, 2024.*

MODELBOUWCLUB DE DISSSEL

Oostende - Brugge - en omstreken

opgericht 13 mei 1977

vergadering	: Elke tweede vrijdag van de maand, behalve in juli en augustus.
lokaal	: <i>vanaf oktober 2023</i> OC De Blomme Chrysantenstraat 30 - 8400 Oostende T 059 43 52 34
website	: dedissel.weebly.com
redactie	: modelbouwdedissel@gmail.com
bankreferenties	: BE92 7512 0107 9323 AXA BBE 22 Modelbouwclub De Dissel 8400 Oostende

Bekijk de "Galerij" op onze website en ontdek de schoonheid van de modellen door de disselleden gebouwd !

Oproep aan de leden om artikels en modelbouwtips op te sturen naar de redactie: modelbouwdedissel@gmail.com
ALLE teksten en foto's zijn welkom !

Alle bijdragen en artikels verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs. Overname van artikels uit *Het Disseltje* is enkel toegelaten na akkoord van de redactie en steeds met duidelijke bronvermelding: nummer, titel, auteur.

een woordje van de voorzitter

Met de vierde editie van ons tijdschrift *Het Disseltje* beëindigen we een zeer vruchtvol kalenderjaar 2024.

We moeten hierbij zeker Mady Geurden uit Mol in naam van onze Club bedanken om aan onze modelbouwclub gedacht te hebben. Inderdaad, dankzij Mady is onze modelbouwclub nu in het bezit gekomen van de collectie karren e.a. die ons clublid wijlen Jacques De Clercq indertijd met grote nauwkeurigheid en met veel historische kennis van zaken opbouwde. Je leest er in dit nummer alles over vanaf pagina 140 in deze editie.

Ook het herfstbezoek aan de uitzonderlijke collectie werkende scheepsdiesels van ons clublid Patrick Verbiest (Oostende) was een zeer gesmaakt evenement dat door talrijke leden werd bijgewoond.

Vanaf 2025 zal de deelname van onze vereniging op andere maritieme evenementen en op modelbouwbeurzen nog meer in de verf gezet kunnen worden. We zullen nu beschikken over een mooi pakket "marketing" wapens : folders, tijdschriften, posters, polo's, sweaters, eenvormige tafellakens, rol-lups, ... en natuurlijk de aanwezigheid van onze performante kwaliteitsvolle modelbouwers.

Ons bestuur slaagde er opnieuw in om vanaf 2025 een mooie agenda samen te stellen. Het weze gezegd, dit is telkens een zware opdracht maar we slagen er telkens opnieuw in.

Het clubverband is een onmisbare schakel tussen de leden onderling, welke hun interesses ook mogen zijn, om dankzij voorbeelden en aanwijzingen van collega's modelbouwers hun eigen technieken te kunnen verbeteren. Dit is ook de cement die een club samen houdt en perspectieven voor te toekomst biedt. Opleiding en behulpzaamheid in modelbouw is een van de belangrijke doelstellingen van een modelbouwclub die zichzelf respecteert.

Met deze editie van ons magazine wens ik samen met onze bestuursleden jullie allen een aangename eindejaars toe, alsook een vruchtbare aanvang in 2025 met veel bouwvreugde.

Christian Louwagie
voorzitter

DE VERGADERING VAN VRIJDAG 11 OKTOBER 2024

Aanwezigen: Etienne Anckaert, Guido Busschaert, Elie De Brauer, Jean-Paul De Cooman, Willy Goutsmit, Geert Leenknecht, Christian Louwagie, Hendrik Meyvisch, Stefan Proost, Ward Rodeyns, Jozef Six, Christian Titeux, Roger Van Hyfte, Dany Vanbillemont, Daniël Vanwalleghem, Patrick Verbiest en Georges Verleene.

Verontschuldigd: Rik Demonie, Ronny Pauwels en Raymond Van Ael.

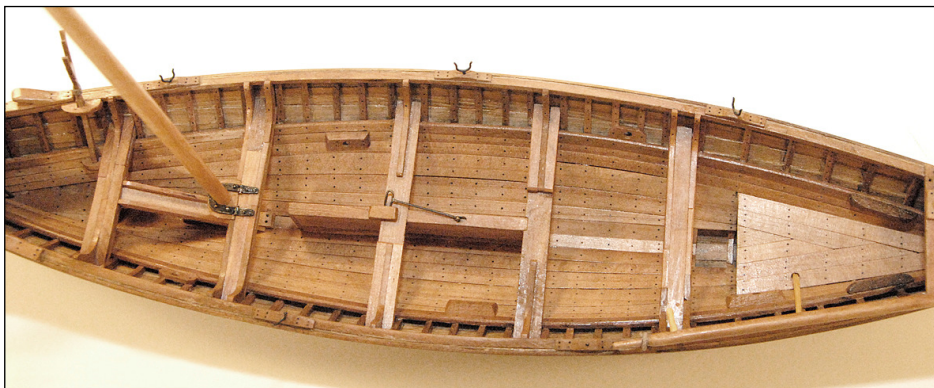
Vóór we de gastsprekers aan het woord lieten hebben vier leden zich voor de modelbespreking aangemeld.

Als eerste aan het woord hadden we **Roger Van Hyfte**. Tijdens de vorige vergadering had Roger reeds een Amerikaanse walvissloep op schaal

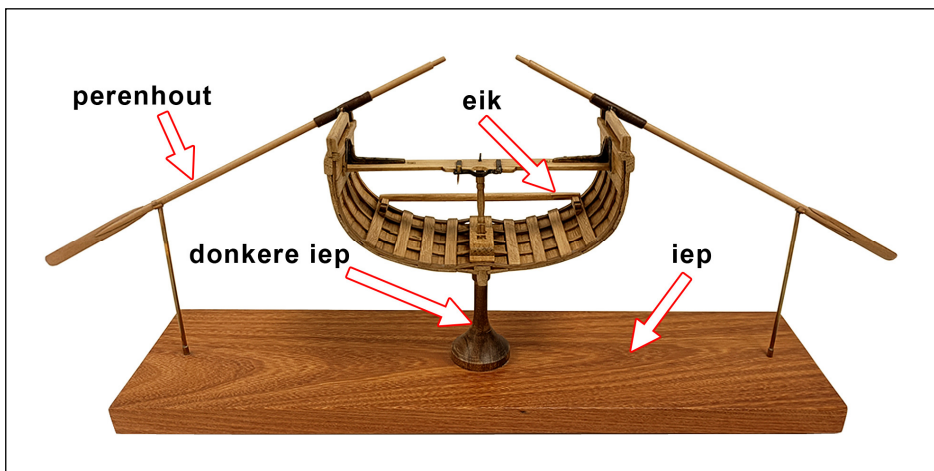
1/20ste voorgesteld. Nu is de sloep bijna zo goed als af.

Er resten nog wat klampen aan te brengen en aan de buitenzijde nog het nodige schilderwerk. Niet tegenstaande dat die sloepen ook aan de binnenzijde geschilderd waren verkiest hij om de binnenkant te beitsen om het hout

te accentueren. Het is een prachtig model en zoals we Roger kennen zeer fijn afgewerkt.

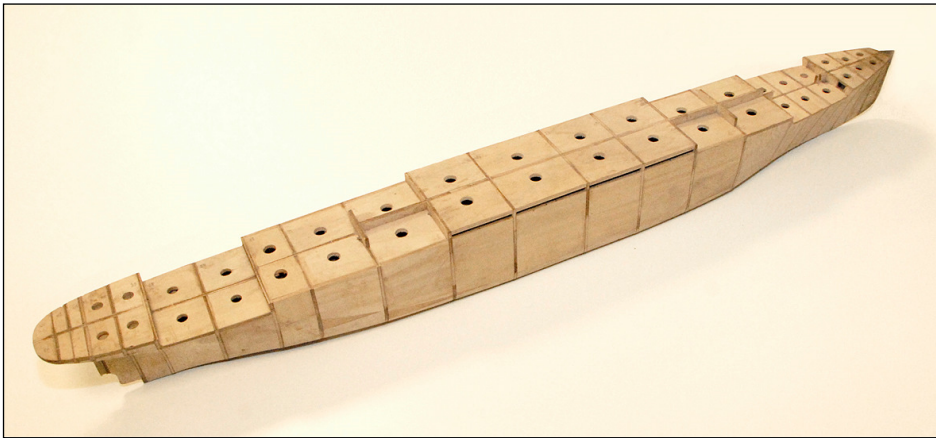
Geert Leenknecht stelde een dwarsdoorsnede van een de B2 marinesloep voor op schaal 1/15de. Hij had reeds een reeks van drie B2 sloepen gebouwd en heeft dan besloten om eens een doorsnede te maken. Het is een doorsne-

de ter hoogte van het grootspant met ervoor en achter nog eens twee span-
ten. In het model treft men 1 roeidoft met de daarbij behorende mastbevesti-
ging en onderaan de mastspoor. De roeidoft is ondersteund door een ge-
draaid pijlertje. Er is eveneens de spoorstok voorzien waarop de roeiers hun
voeten kunnen afzetten. In de roeischees steken aan beide zijden een roei-
riem. Voor de dwarsdoorsnede gebruikte Geert eikenhout terwijl de roerrie-
men in perenhout zijn gemaakt. De stand waarop het model is geplaatst is in
Ipé hardhout. Zeer mooi afgewerkt Geert.

Patrick Verbiest was net begonnen met het bouwen van de O.81 *John*. Hij had de romp meegebracht maar werd gevraagd om uitleg en projectie te verplaatsen naar de vergadering van 13 december.

Christian Titeux had twee modellen of begin van aanbouw ervan gratis aan te bieden. Het eerste was een verzorgde mal van de *TITANIC*.

De spanten waren in triplex en opgevuld met Balsa-hoiut. Het tweede model was een oude jacht met bijbehorende onderdelen.

Na onze modellenbespreking mochten wij het woord laten aan onze gastspreker **Sam Decoussemaecker** uit De Panne. Sam is nog student maar reeds zeer ver gevorderd in zijn lievelingsmaterie, nl. het uitfreezen van stukken (lasercutting) en vooral het gebruik van 3D printing. Hij bezit een heus laboratorium die je kan bewonderen op zijn website **www.samslab.be**.

Via een pdf presentatie werd ons alles uitgelegd en konden we daarna onze vragen richten tot de spreker.

Dit onderwerp was uiterst boeiend en interessant, want voor de modelbouwer vinden deze technieken heden meer en meer ingang, als was het maar om enkele kleine onderdelen te maken. Nogmaals dank aan Sam (en zijn vader Christophe als chauffeur) om ons deze voorstelling verzorgd te hebben.

Georges Verleene

De modellen collectie van Jacques De Clercq GROTE AANWINST VOOR ONZE CLUB !

door Christian Louwagie

De oudere leden onder ons zullen zich ongetwijfeld Jacques De Clercq uit de gemeente Mol herinneren.

Als industrieel ingenieur begon hij zijn carrière in 1959 in het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK – CEN) in Mol. Hij startte bij de dienst Metallurgie, maar later werkte hij in de site BR2, een nucleaire testreactor. Hier zat hij in de dienst “Testing and Commissioning” waar materiaal van externe leveranciers op o.a. metaalmoeheid en interne scheurtjes in de kernreactor getest werden.

Hij was geruime tijd lid van onze club en kwam zeer regelmatig naar de ledenvergaderingen in Oostduinkerke om er zijn modellen te tonen en te bespreken. Zijn thema's waren voornamelijk houten historische karren zoals huifkar, boerenkar, kruiwagen, hooiwagen, boomwagen, ... Ook veraste hij ons met een Lierse palingschuit..... Ook zullen we ons ongetwijfeld de uiterst gedetailleerde en kwaliteitsvolle afwerking van zijn modellen herinneren: pure topkwaliteit !

Jacques heeft ons op 72-jarige leeftijd na een kortstondige acute ontstekingsaanval jammer genoeg en veel te vroeg verlaten op 07 februari 2004, dit terwijl hij nog de maand voordien op onze vergadering van januari 2004 aanwezig was!

..... en wie herinnert zich niet zijn echtgenote Mady Geurden, deze altijd dynamische enthousiaste dame die Jacques vergezelde in de vergaderingen alsook op onze reizen met De Dissel?

Onlangs kwam bij ons een e-mail toe met de vraag vanwege Mady of onze vereniging interesse had in de technische/historische gegevens van Jacques over zijn modellen. Van het ene kwam het andere en aldus is dan onze ver-

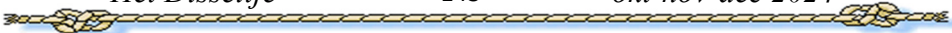
eniging in het bezit gekomen van de collectie van Jacques. Het raakt ons dat Mady na twintig jaar nog aan onze modelbouwclub gedacht heeft.

Na samenspraak met Mady mocht onze modelbouwclub ongeveer een 70-tal items ophalen, alsook enkele dozen vol technische/historische documentatie, plannen en waardevolle foto's over de modellen uit de collectie. We weten van Jacques dat van zodra hij interesse had in een voorwerp te lande of in een museum hij aan de slag ging met notities en ter plaatse de nodige opmetingen nauwkeurig noteerde. Vandaar dat zijn modellen dan ook een zeer correcte en betrouwbare weergave zijn van de werkelijkheid.

De volledige genummerde lijst van de modellen volgt op de volgende pagina :

1	Natiewagen	Antwerpen
2	Oerts (Oets)	Kempen
3	Boomwagen	West-Vlaanderen
4	Wagen	Zeeuwse vorm
5	Hooiwagen	Zwitserland, berggebied
6	Slede	Scheldeestreek
7	Slede	Noorderkempen
8	Slede	Zuiderkempen
9	Bierkar 9bis biervat	Antwerpen (Bokrijk)
10	Hoge kar (Huifkar)	Kempen
11	Kar voor steenvervoer	Malta
12	Aardrol	
13	Gierkar	
14	Veenkruiwagen	
17	Personenkar	Gran Canaria (Spaans geïnspireerd)
19	Turfbak	
20	Hondenkar	Noorderkempen
21	Kruiwagen	Kempen
22	Loopstoel 19de eeuw	
23	Wieg	
24	Kinderwieg	
25	Schraag	
27	Kruiwagen	China
28	Slikslede	Groningen
29	Aardwals	
30	Turfploeg	Museum Essen
31	Ploeg (vroeter)	
32	Hard-ploeg	
33	Egge (gebogen latten	
34	Kleine driewielkar	West-Vlaanderen
36	Kruiwagen	West-Vlaanderen
37	Wijnvat	
38	Beerkruiwagen	Zwitserland, Voor-Alpen
39	Beervat	Zwitserland, Jura
40	Beerloet	Zwitserland, Alberswil
41	Akkerslede	Noord-Franse Westhoek 19de-20ste eeuw
42	Druivenmand	Museum Ehnen (Luxemburg)
43	Wijnwagen	Museum Ehnen (Luxemburg)
44	Wijnpers	Museum Ehnen (Luxemburg)
45	Draagbeugel	

46	Familieslede	Oordegem, Brouwerij DE KROON
47	Kruiwagen	Noord Frankrijk
48	Tapstoel van herberg	
49	Biervat	
50	Korte stootkar, 2 grote wielen	
51	Lange kar, 4 wielen, zijrekken	
52	Bakermat	
53	Kinderstoel	
54	WC-stoel + pot	
55	Kolenkar	
56	Kruiwagen (groen)	
57	Driehoekige egge	
58	WC-stoel	
59	Wijnton	
60	Rechthoekige eg	Mexico
61	Toestel om koorden te draaien	
66	Platte boot	
67	Palingschuit	Lier
68	Hop- en moutwagen	Elzas
69	Egge (Trapeziumvormig)	
70	Aardrol	
71	Kantkussen	
72	papieren bootje	
73	Kar met zak voor paardenvoer	
74	Groene kar zonder wielen	
75	EERSTE kar uit sigarenkistjes!	
76	Ezelstoel	
77	Pokhout / Guajac	
78	Rechte ton	
79	Wagen, blauwe zijpanelen	
80	Tonnenwagen	
81	Viswagen	Oostende

(de ontbrekende nummers zijn in de familie gebleven)

Van Mady mochten we ook de grote vitrinekast van Kewlox meenemen op dewelke Georges en Ward hun tanden hebben moeten zetten om hem te ontmantelen. Dat was niet van de poes...

Ik ben dan om 07u30 met Georges en Ward (en mijn aanhangwagen) met volle moed naar Mol gereden om alles op te laden, en van daaruit naar ons archief in Roeselare, om rond 18u30 thuis te komen na een ritje van 435 km.

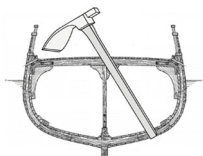
Het weze nog gezegd: op de middag had Mady voor ons een middagmaal “op zijn Mols” aangeboden: eerst pompoensoep, dan gehaktballen met warme krieken en patatjes, en een chocolademousse als afsluiter. Hierbij werd dan ook een lekker, niet bitter lokaal gebrouwen bier aangeboden. We kregen dan ook de kans om gedurende het middagmaal samen oude herinneringen van De Dissel op te rakelen. Van een ontvangst gesproken !

Het is nu de bedoeling om in een eerste stap alles netjes te laten archiveren door onze archivaris Ward Rodeyns. Vervolgens zullen we de stukken op onze website afbeelden alsook op tentoonstellingen van onze Club ten toon stellen met de nodige vermeldingen.

Dankzij onze Club zal het kwaliteitsvolle oeuvre van Jacques behouden blijven voor de toekomst en onze Club als kwalitatieve modelbouwersclub in de verf kunnen zetten.

Met dank aan Mady voor haar waardevolle medewerking, alsook aan Georges en Ward voor hun geprezen inzet!

Christian Louwagie, *voorzitter*.

Doe je mee als exposant of als deelnemer aan een modelbouwbeurs of aan een maritiem evenement, laat het dan tijdig weten aan het Bestuur via onze e-mail :

modelbouwdedissel@gmail.com

We zorgen dan voor een aantal folders die u ter plaatse kan uitdelen om aldus onze modelbouwclub meer kenbaarheid te verschaffen !

Vergeet dan ook niet je polo en/of sweater van onze Modelbouwclub te dragen op de evenementen, zodat we hiermee de uitstraling van onze Club kunnen versterken bij de bezoekers !

DE VERGADERING VAN ZATERDAG 09 NOVEMBER 2024

Aanwezigen: Etienne Anckaert, Heinz Bouché, Jean-Paul De Cooman, Rik Demonie, Willy Goutsmit, Geert Leenknecht, Christian Louwagie, Stefan Proost, Ward Rodeyns, Christian Titeux, Daniël Vanwalleghem, Patrick Verbiest en Georges Verleene.

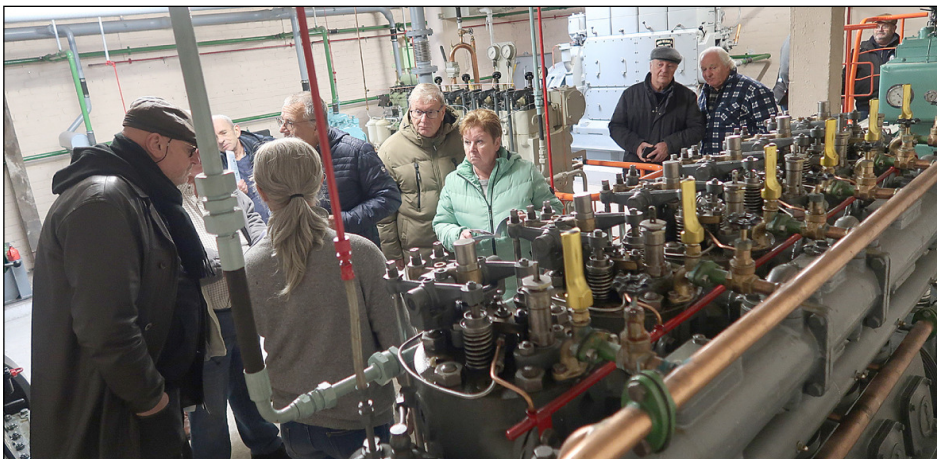
Verontschuldigd: Patrick De Backer en Raymond Van Ael.

Zeer uitzonderlijk werd de avondvergadering van vrijdag 08 november vervangen door door een clubuitstap op zaterdag 09 november 2024.

We verzamelden om 09u30 aan de hangaar van ons clublid Patrick Verbiest op den Opex in Oostende en om 09u30 zwaaide de poort open. Onze leden konden hun ogen niet geloven: Patrick beschikt over een volledig uitgeruste atelier alsook over een heftruck, een zandstraal uitrusting, en nog vele dingen meer!

Alle deelnemers kregen een boekje met foto's, inlichtingen en wat uitleg over alle scheepsdiesels die er te zien waren. Dit boekje werd door de Club gratis aangeboden aan de bezoekende leden.

Alle motoren (er zijn er een 16-tal) zijn werkklaar. Elke voorgestelde diesel-motor in de reeks werd door Patrick toegelicht en dan vakkundig in gang ge-

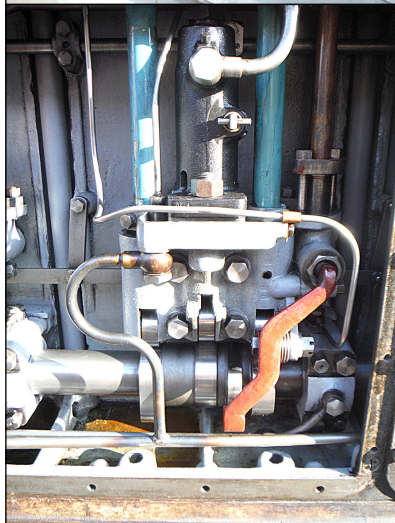
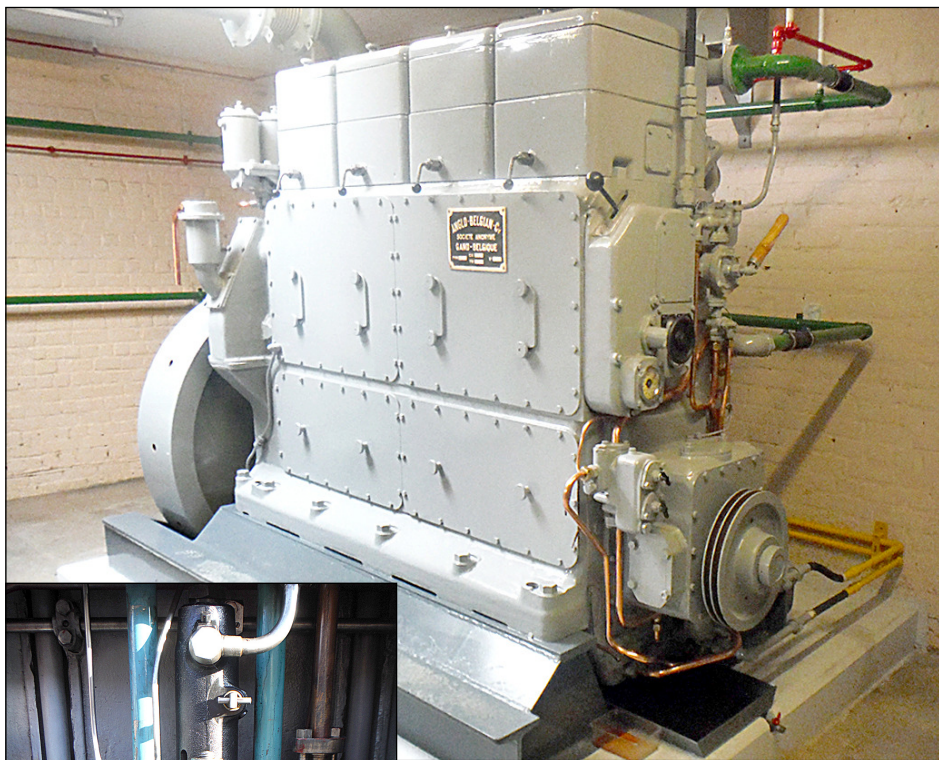

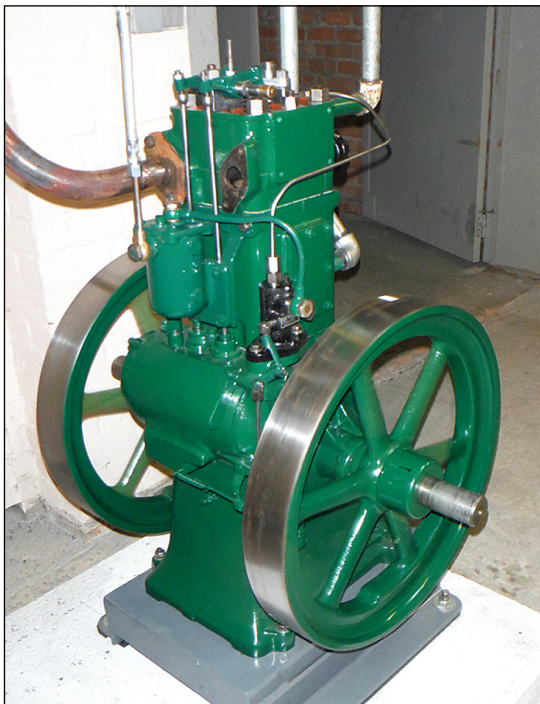
Een aantal van onze leden tijdens het bezoek bij Patrick Verbiest op 09 november 2024.

stoken voor enkele minuten. Het regelmatig gedreun van deze scheepsdiesels klonk dan ook als hemelse muziek voor alle aanwezige liefhebbers van degelijke mechaniek die over de decennia's heen hun diensten bewezen hebben in de zeevisserij of in de binnenscheepvaart.

Op de volgende bladzijden enkele beelden uit de collectie.

Hieronder een ABC 4DUS turbo dieselmotor uit 1953.

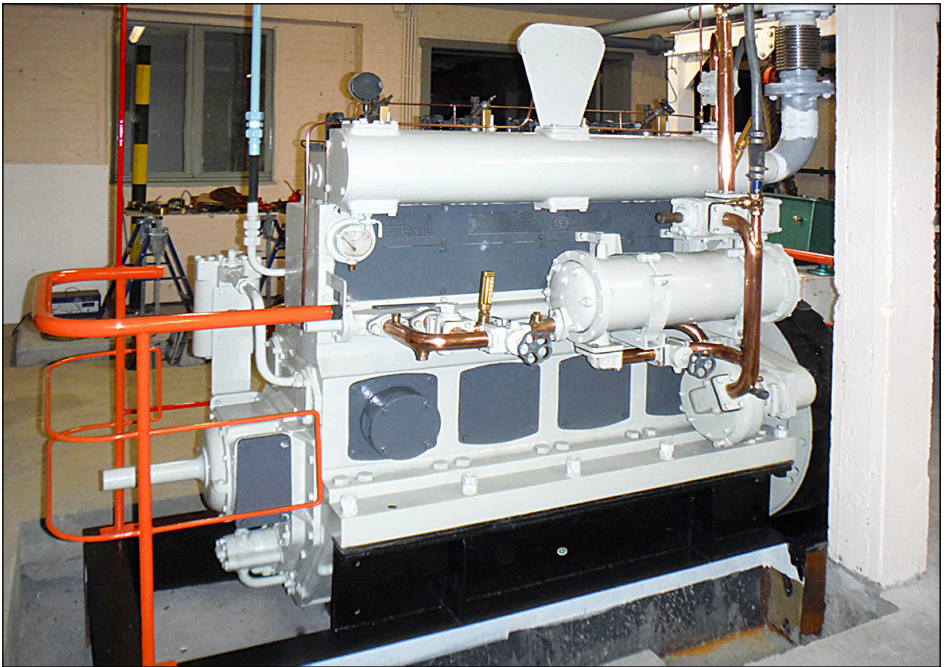

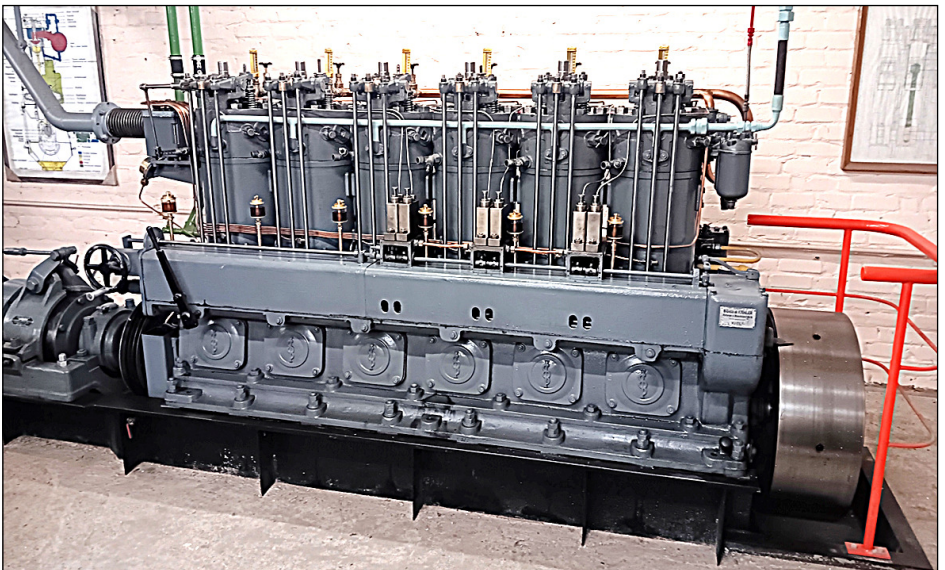
*Links een legendarische
LISTER CS 1 uit 1939. Wie
hoort die niet lekker tuffen?*

*Hieronder een zeldzame
Claeys scheepsdieselmotor
Type J1 uit de Werkhuizen
Leon Claeys.
Gebouwd in 1941.*

Hierboven een Deutz SA4M428 motor die nog 25 jaar lang dienst gedaan heeft in de O.110. Hieronder een Bohn & Kahler KR17S uit 1935.

BOUWTIP : Hou je gemengde verf een tijdje werkklaar.

Voor mijn model van de walvisvaarder gebruik ik acrylverf.

De gewenste kleur is niet altijd standaard beschikbaar. Daarom is het soms nodig om verschillende kleuren te mengen.

Wil je enkele dagen later verder met je werk, dan kan het soms wel heel moeilijk zijn om opnieuw nog exact diezelfde kleurmengeling te bekomen.

Ik gebruik aluminium draaidoppen om wat verf in de gewilde samenstelling te vermengen. Niet alle draaidoppen hebben dezelfde diameter. Ik zoek eerst twee verschillende doppen bij elkaar, bvb van een waterfles en een van een whiskyfles, en waarbij de verschillende diameters het mogelijk maakt om ze nauw over elkaar te schuiven.

Na gebruik van de gemengde verf in het kleinste dop (met de verfstanten erin) schuif ik het grotere dop erover, nadat ik eerst een drietal druppeltjes water aan mijn verfmengeling heb toegevoegd.

In het grootste dopje bevestig ik een nat sponsje. Beide samengevoegde doppen worden dan met tape luchtdicht gemaakt.

De verf blijft dan minimum een tweetal weken zacht en verder bruikbaar !

Georges Verleene

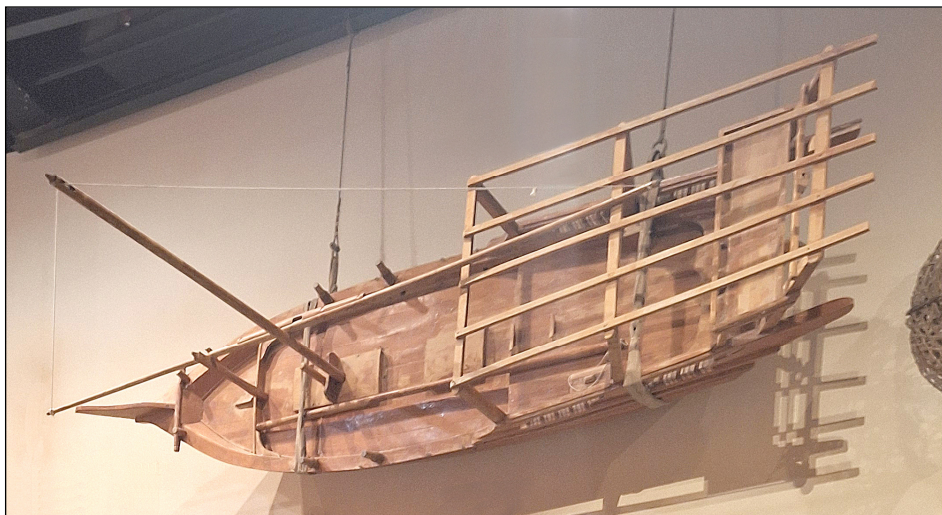
DE VERGADERING VAN VRIJDAG 13 DECEMBER 2024

Aanwezigen: Etienne Anckaert, Heinz Bouché, Elie De Brauer, Jean-Paul De Cooman, Rik Demonie, Willy Goutsmit, Christian Louwagie, Hendrik Meyvisch, Ronny Pauwels, Stefan Proost, Ward Rodeyns, Jozef Six, Christian Titeux, Roger Van Hyfte, Dany Vanbillemont, Daniël Vanwalleghem, Patrick Verbiest en Georges Verleene.

Verontschuldigd: Guido Busschaert, Geert Leenknecht en Raymond Van Ael.

Enkel **Dany Vanbillemont** stelde die avond 3 modelletjes in flessen voor.

Het eerste modelletje was dat van een houten vissersboot die eerder ook diende voor de parelvisserij. Toen Dany zijn zoon een bezoek bracht in Abu Dhabi (een van de Verenigde Arabische Emiraten, juist ten westen van Dubai) kon hij het niet laten om een museum te bezoeken. Hij bezocht het Qasr Al Hosn in Abu Dhabi, het "oude fort" gebouwd in 1790. Dit nationaal monument werd in 2018 omgebouwd tot een museum.

Aan de muur hing zo'n boot, gebouwd volgens de traditionele scheepsbouw. Scheepsbouw of "jallafah" was een gewaardeerde vaardigheid in de Verenigde Arabische Emiraten, vooral daar boten essentieel waren voor de visserij, de handel en de parelvisserij.

Deze boten of "dhows" werden gebouwd van lokale boomstammen, geïmpor-

teerd hout en van touw. De boten werden verzegeld met katoen om gaten tussen het hout op te vullen. Vervolgens werd de hele romp bedekt met een coating, zijnde een samengesteld mengsel oliën van vissen, dolfijnen of pijlstaartroggen.

Hij zag onmiddellijk zo'n bootje in een fles belanden. Na wat zoekwerk heeft hij dan ook zo'n model gebouwd.

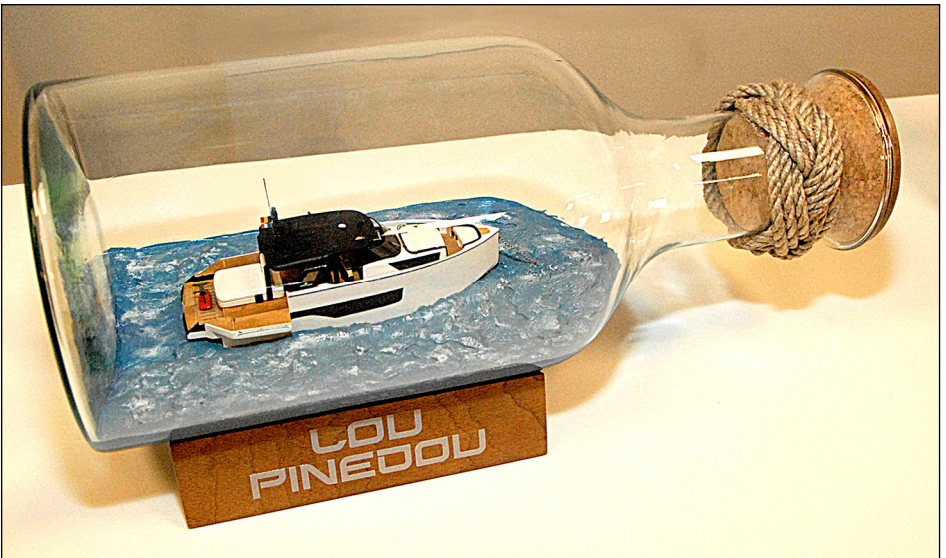
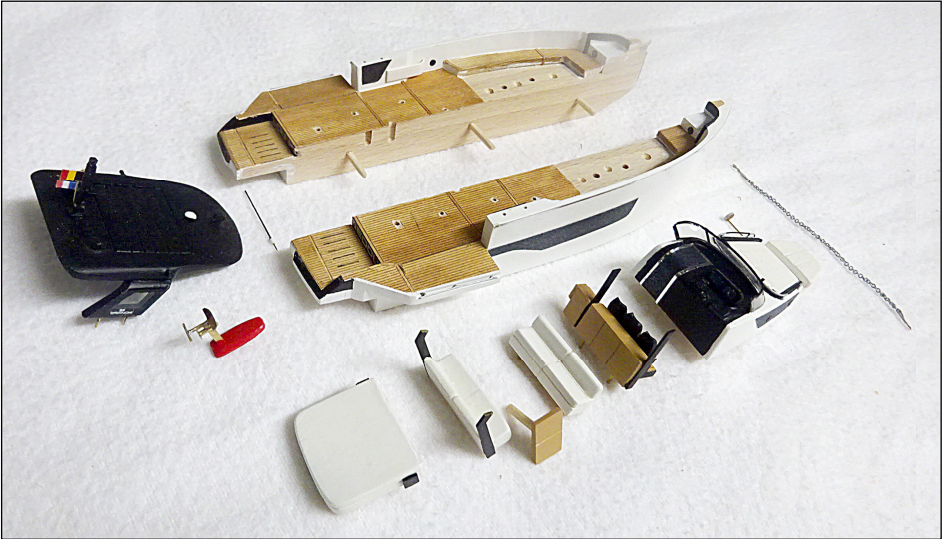

Dit zeer traditionele type boot wordt heden nog gebruikt in deze streken, ook als vervoermiddel voor toerisme.

Het tweede model is het model van de “ *Lou Pinedou* ” gebouwd in opdracht. Het vaartuig ligt in de haven van Saint-Tropez en is van het type Cranchi A46 Luxury Tender, gebouwd op een Italiaanse scheepswerf. De lengte bedraagt 14,25 m, is 4,29 m breed en het heeft een diepgang van 1,17 m. Aan boord bevinden zich 2 motoren Volvo Penta van elk 480 PK.

Het yacht is uiterst luxueus ingericht en heeft een zeer speciale originaliteit: de achterkanten van de romp kunnen via een hydraulische bediening naar buiten openklappen, zodat het achterdek plots veel meer begaanbare oppervlakte krijgt.

Het derde model was dat van een kleine zeilboot in een fles.

Op zich niet zo speciaal maar wat wel opmerkelijk was dat er aan dat flesje

twee tuiten waren, een olie en azijn dispenser voor op tafel. Het glazen oogje (handgreep) bovenaan was afgebroken.

Het ene glasbolletje zat in het andere gewerkt. Echt niet gemakkelijk om daar een bootje in te steken: een echt huzarenstuk !

Het mag zonder enige twijfel vermeld worden dat het opnieuw prachtige modelletjes waren. Bedankt Dany.

*Georges Verleene
en Christian Louwagie*

AANVULLENDE INFO OVER VERMELDE OF GEBRUIKTE PRODUCTEN EN WERKTUIGEN DOOR ONZE LEDEN

PU.100 of G4 ?

PU.100 Hechthars

Patrick Verbiest vermeldde dat hij het product "**PU.100 Hechthars**" gebruikte om de romp van zijn O.81 *John* te sealen. Het is een één-component polyurethaanhars toe te passen als hechtlaag voor polyesterhars. De bedoeling is dus wel een hechtlaag voor polyesterhars. Het product is zeer vloeibaar en wordt met het penseel aangebracht. Verschillende lagen zijn nodig tot een egaal uiterlijk verkregen wordt.

Anaerobe lijmen zijn ontwikkeld voor het leveren van uitstekende prestaties in ontactvlak en een fysieke borging.

Ik kreeg een interessante mededeling van Heinz Bouché dat hij liever het product G4 gebruikte. Het penetreert bovendien supersnel en diep in het materiaal.

G4 Sealer is een één-component oplosmiddelhoudende PU-hars die reageert op de luchtvochtigheid. Het vergeelt iets met de tijd maar is een uiterst krasvaste, hoogglanzende vernis die bestand is tegen oplosmiddelen en chemicaliën. Het is een sealer, dus een verzegelende laag, en wordt tevens als bescherm laag gebruikt om hout te beschermen tegen vocht en verrotting. Er moet een zekere luchtvochtigheid aanwezig zijn om het verharden te bevochtingen.

Bovendien kan G4 ook gebruikt worden om metaal te beschermen tegen oxidatie en roestvorming. Enkele lagen van G4-Sealer verzegelt ook je ondergrond tegen roetdoorslag (minder van belang voor modelbouw).

G4 wordt aangebracht met een borstel of rol.

G4 hardt kleefvrij uit na 2 à 4 uur (afhankelijk van de verwerkingstemperatuur en vooral van de luchtvochtigheid).

Vanaf het ogenblik dat de primer niet meer kleverig aanvoelt, kan men

- ♦ ofwel een 2de laag G4 aanbrengen
- ♦ ofwel overschilderen met traditionele verven (max. wachttijd 6 uur)
- ♦ ofwel bekleden met een polyesterlaminat (max. wachttijd 24 uur)
- ♦ ofwel verder laten doorharden zodat na ongeveer 7 dagen de maximale chemische bestandheid wordt bereikt.

Christian Louwagie

NOTEER IN UW AGENDA ONZE VOLGENDE VERGADERINGEN

15 JANUARI 2025 (i.p.v. 10 januari)

Gratis nieuwjaarsdrink voor de leden

Modelbespreking.

Voorstelling van de lijkwagen van Rik Demonie.

14 FEBRUARI 2025

Modelbespreking.

Jaarlijkse filmavond.

13 MAART 2025

Modelbespreking.

Gastspreker Roger Putcuyps : voorstelling van het varend jacht de *Ortelius*.

breng uw modellen mee !

DE BOUW VAN EEN HARINGBUIS OP SCHAAL 1/30ste

(deel 9) door Georges Verleene

We vervolgen onze beschrijving van de bouw van de haringbuis. Dit artikel gaat over de tuigage (de vallen van de verschillende zeilen).

Dit alles in Deel 9 (*Het Disseltje*, editie 2024-nr. 4, deze editie).

De bespreking van de tuigage met al zijn vallen van de verschillende zeilen is een uitgebreid hoofdstuk.

Daarom zullen eerst volgende elementen in deze editie besproken worden :

1. De val van de grootzeilra
2. De val van de marszeilra
3. De val van de bezaansra
4. Het brassen van de grootzeilra
5. Het brassen van de marszeilra

Tuigage is de verzamelnaam voor alle zeilen, lopend (beweegbaar) want en touwwerk die nodig zijn om het schip voort te bewegen of te laten ankeren. Wat ik verder ga bespreken gaat over het touwwerk. Voor het meeste touwwerk voorzie ik touw dikte 0,8 mm. Daarnaast gebruik ik ook touw van 1 mm en van 0,6 mm. Waar het niet specifiek vermeld is gebruik ik touw dikte 0,8 mm.

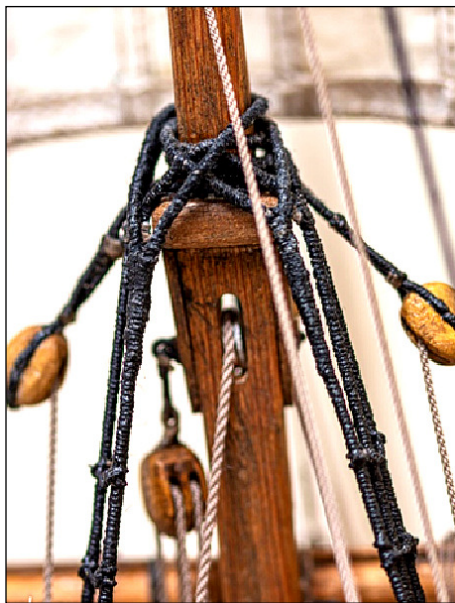
Voor het vastleggen en opschieten van het touwwerk hebben we bolders en nagelbanken met korvijsnagels en klampen nodig. Aan beide zijden heb ik tegen de stutten twee nagelbanken voorzien. De voorste nagelbank is 8 cm lang en wordt tegen 4 stutten vast gelijmd. De achterste nagelbank meet 9,2 cm en wordt tegen 5 stutten vast gezet. De achterste nagelbank wordt nog eens ondersteund door 5 klampen.

Opmerking: Op de tekening van Versteeg zijn nergens nagelbanken of bolders te zien. De plaats van de bolders en de lengte van de nagelbanken heb ik zelf moeten bepalen.

1. De val van de grootzeilra

Het touw (dikte 1 mm) wordt door de oog, in het midden van de ra, met twee halve steken en twee bindsels vastgeknoopt (zie boek Historische Scheepsmodellen W.zu Mondfeld p.230).

Via de langsscheepse schijf in de mast eindigt het touw met een 2-schijfsblok naar BB-zijde gericht.

Het vaste part van de takel begint met een 1-schijfsblok voorzien van twee kousen. Aan de onderste kous is een haak die vast zit in een oog op de reling ter hoogte van de middelste stag van het want aan BB-zijde. Het touw die aan de bovenste kous is gesplitst gaat door de 2-schijfsblok, gaat vervolgens door de 1-schijfsblok en keert dan terug naar de 2-schijfsblok.

Van daar keert het touw naar de klamp tegen de binnenzijde van de stut en wordt dan vastgelegd aan de daar bovenliggende bolder en nadien over de bolder opgeschoten.

(1 x 2-schijsblok met kous, 1 x 1-schijsblok met twee kousen en een haak)

Bovenaan op de foto merken we de 2-schijsblok. De 1-schijsblok zit met een haak vast aan de reling.

2. De val van de marszeilra

Het touw wordt zoals bij de grootzeilra op dezelfde wijze aan de ra vastgelegd. Via de langsscheepse schijf in de mast gaat het touw eerst door het oog van de traveelaar richting SB-zijde en eindigt het touw met een 2-schijfsblok met kous.

De takel is identiek als bij de grootzeilra maar wel aan SB-zijde, dus ook met klamp en bolder.

(1 x 2-schijfsblok met kous, 1 x 1-schijfsblok met twee kousen en een haak)

De langsscheepse oogbout in de reling komt juist vóór de middelste stag van het want.

Het touw wordt vastgelegd en opgeschoten over de middelste bolder aan SB-zijde.

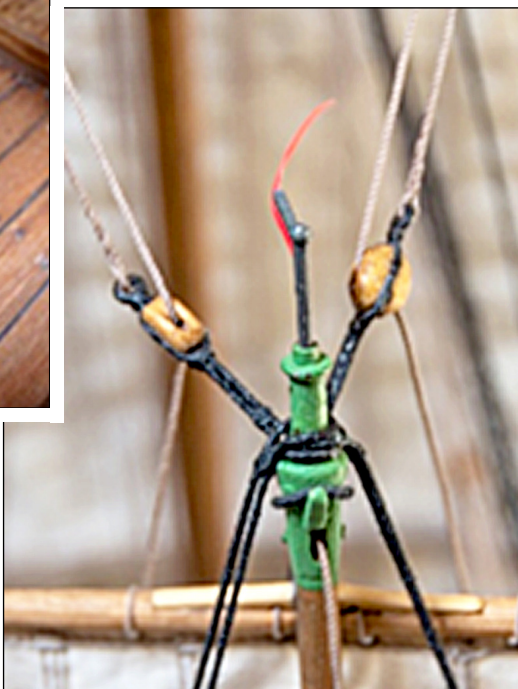
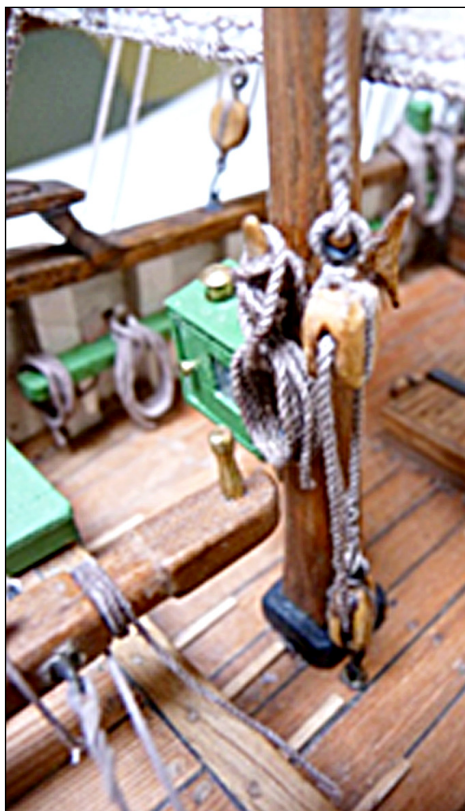
3. De val van de bezaansra

Het touw wordt zoals bij de andere ra's op dezelfde wijze vastgelegd.

Via de schijf in de bezaansmast eindigt het touw met een 1-

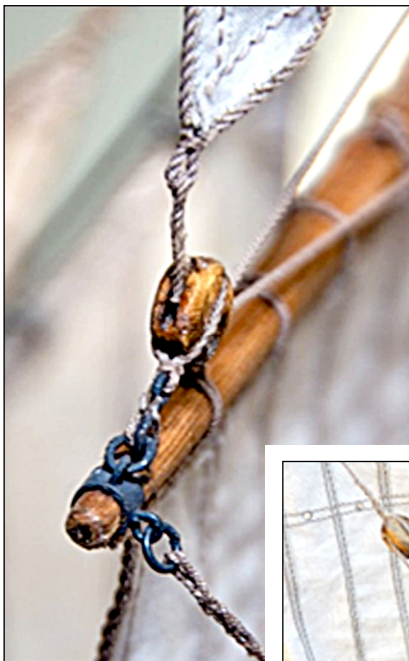
schijfsblok. De takel begint met een 1-schijfsblok met haak en 2 kousen. Aan SB-zijde van de bezaansmast is een oogbout vast op dek. Daarin pikt de haak van die 1-schijfsblok. Beginnende met een splitsing aan de bovenste kous loopt het touw naar boven door de 1-schijfsblok, keert dan terug naar de onderste 1-schijfsblok en wordt dan vastgelegd en opgeschoten aan de kruisklamp aan de achterzijde van de mast.

(1 x 1-schijfsblok met kous, 1 x 1-schijfsblok met twee kousen en een haak)

4. Het brassen van de grootzeilra

Met het brassen van de ra bedoelt men het horizontaal draaien van de ra.

Aan het uiteinde van de ra is een beugel. Daaraan zijn drie ogen voorzien, twee verticaal en één horizontaal aan de achterzijde. Aan de horizontale oog is een ring. Aan die ring is een touw gesplitst. Op het einde van die touw (± 11 cm) is een 1-schijfsblok met twee kousen.

Onder de achterste nagelbank is tegen de binnenzijde van de laatste stut een klamp bevestigd. Een touw met lus ligt

vast over de klamp en gaat door de verschansing naar buiten en eindigt met een 1-schijfsblok met één kous.

De takel begint aan de bovenste blok met een splitsing aan de onderste kous, gaat door de onderste 1-schijfs-blok, keert dan terug naar de bovenste 1-schijfsblok en keert dan terug door de verschansing. Via dezelfde klamp wordt het touw aan de achterste korvinagel vastgelegd en opgeschoten.

(2 x 1-schijfsblokken met 2 kousen en 2 x 1-schijfsblokken met 1 kous)

5. Het brassen van de marszeilra

Aan de uiteinden van de ra is een beugel waaraan twee ogen zijn, nl. één onderaan en één boven op de beugel. In de onderste oog pikt een touw met

haak. Aan het einde van het touw (± 9 cm) is een 1-schijfsblok.

Aan de top van de bezaansmast zijn twee 1-schijfsblokken met elk 1 kous. De lussen zijn bekleed en liggen onder de stagen om te beletten dat die lussen

zouden verschuiven (zie foto's bij 3. Val van de bezaansra).

Het touw begint met een splitsing aan de onderste 1-schijfsblok (tegen de bezaansmast). Het loopt vervolgens door de bovenste 1-schijfsblok, keert dan terug door de onderste 1-schijfsblok. Vervolgens loopt het touw over een klamp onderaan het midden van de nagelbank en wordt uiteindelijk vastgelegd en opgeschoten aan de voorzijde van de nagelbank.

(2 x 1-schijfsblok en 2 x 1-schijfsblok met kous)

wordt vervolgd - Georges Verleene

Het vervolg (deel 10) wordt opgenomen in *Het Disseltje* 2025 nr. 1 die rond jan-feb-mrt 2025 zal uitkomen. We bespreken dan het vervolg met de tuigage van de verschillende zeilen.

KALENDER MARITIEME EVENEMENTEN & MODELBOUWBEURZEN

2025	
11-12 jan.	Salon du Chemin de Fer et du Modélisme - Salle Alfred Lemaître - Saint-Amand les Eaux (FR) - www.cfvs59.com
26 jan.	15° Landbouw Miniaturbeurs - Gemeentehallen 9820 Merelbeke - www.oldtimertractoren.be
01-02 febr.	Exposition Ferronord 2025 - salle Rita Gerard de Tourcoing (FR)
22-23 febr.	Modelbouwshow - Zeelandhallen - Goes - www.modelbouwshow.nl
01-02 mrt	33ème BOURSE EXPO internationale - Salles Louis Griffon - 59234 Monchecourt (FR) - http://www.modelmania.fr/
01-02 mrt	Midlands Garden Rail Show (larger scales) - the Warwickshire Event Centre - www.meridienneexhibitions.co.uk
02 maart	Modelbouwbeurs - Feestzaal Sparrenhof Eeklo
13-15 mrt	Open Scheepvaartdagen in de Waagnatie, Rijnkaai 150 te Antwerpen - www.osd-antwerpen.be
14-16 mrt	ON TRAXS - modelspoorevenement - Het Spoorwegmuseum - Utrecht. - www.spoorwegmuseum.nl
15 mrt	Modelshow Europe 2025 - www.modelshow-europe.com
10-13 april	Intermodellbau - Messe Dortmund - www.intermodellbau.de
22-25 mei	Oostende voor Anker - www.oostendevooranker.be
28 mei - 02 juni	Blankenbergse Havenfeesten - www.havenfeesten.be

Deze kalender is enkel een gids. Het verstandig om zelf de evenementen die je interesseren zeker na te checken.

Wens je bepaalde evenementen te laten opnemen in de kalender, laat het weten aan modelbouwdedissel@gmail.com.

TIPS GEVRAAGD

Is het u ook al opgevallen dat er tijdens de verschillende vergaderingen met regelmaat tips opduiken tijdens de modelbesprekingen. Modelbouwers komen met nuttige wenken aandragen die zeer dienstig kunnen zijn voor heel wat bouwers. Daarom zijn we ook lid van een club.

**STUUR ONS A.U.B. DEZE TIPS DOOR OP
modelbouwdedissel@gmail.com**

Wij publiceren ze graag in *Het Disseltje* zodat ze ook nuttig kunnen zijn voor de leden die niet alle vergaderingen kunnen bijwonen. Foto's, tekeningen en tekst, alles is welkom. Wij zorgen wel voor de vormgeving.

Deel uw kennis met andere leden van De Dissel !

VOLGENDE VERGADERING (januari 2025)

Opgelet: de vergadering gaat uitzonderlijk door op **woensdag 15 januari 2025** !

Een gratis nieuwjaarsdrink is voorzien en na de gebruikelijke **modellenbespreking** (onder leiding van Laurent Vanhyfte) volgt een voorstelling van **de lijkwagen** op schaal 1/8ste van Rik Demonie.

Breng uw (ook onafgewerkte) modellen mee !

Kijk regelmatig naar onze website dedissel.weebly.com

**Daar vind je veel info over de vergaderingen en de modelbouw,
alsook onze nieuwe galerij (momenteel in ontwikkeling)
met tal van foto's van realisaties door onze disselleden !**

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

**Ben je geïnteresseerd in onze modelbouwclub ?
Bredere regio Oostende en Brugge.**

**Contacteer ons dan via modelbouwdedissel@gmail.com
en wij beantwoorden je vragen.**

**Wij bouwen historische Vlaamse visserijschepen,
historische schepen (vikingschepen, marineschepen, ...)
alsook vele andere modellen zoals slepers, vrachtschepen,
sloepen, duikboten, karren, stoommachines,
en nog veel meer (geen plastic en figuren).**

**Ledenvergadering elke tweede vrijdag van de maand
in Oostende. IEDEREEN WELKOM !**

**Beginnende modelbouwers worden door onze gevorderde
leden gesteund en opgevangen.
Een betere leerschool vindt je niet !**

't Wit Paard

Bij Patrick en Muriel

Kasteelstraat 44 - 8660 De Panne

0476 89 75 73

muriel.patrick@telenet.be